

หลักสูตรอาชีพการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม) จำนวน 10 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอxxxxxxxxxx

- ☐ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ☐ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม ☐ กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ
☒ กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์ ☐ กลุ่มอาชีพช่างพื้นฐาน

ความเป็นมา

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2554 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาคนไทยให้ได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ทั้งด้านประชากร การเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเชื่อมโยงสังคมเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน ระดับภูมิภาคและระดับโลก จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนได้รับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการและรูปแบบที่หลากหลายตามความต้องการและความสนใจของประชาชนทุกกลุ่มช่วงวัย โดยเน้นกระบวนการคิดเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาคิดเป็นและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้กำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่องโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการงานและอาชีพให้มีความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาในระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือเพิ่มพูนรายได้ ทั้งนี้มีการพัฒนาหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลายและทันสมัย สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการจัดการชีวิตของตนเองให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน ด้วยรูปแบบการประชุมสัมมนา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ รูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองดี เศรษฐกิจชุมชน และการอนุรักษ์พัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการจัดการศึกษาต่อเนื่องหลักสูตรเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาระบบคลังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้ได้มาตรฐานและสะดวกต่อการใช้งาน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรอาชีพการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม) เป็นหลักสูตรที่เกิดจากความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จากการสำรวจความต้องการที่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชน อีกทั้งสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หลักสูตรอาชีพการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม) ยังสามารถประกอบเป็นอาชีพเสริม และสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสร้างทักษะในการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม)
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถลดรายจ่าย เสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตรอาชีพการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม) 10 ชั่วโมง แบ่งเป็น

ภาคทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 9 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ช่องทางการประกอบอาชีพการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม)	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกประเภทของไม้ไผ่ มาใช้ในการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม) ได้ 2. ผู้เรียนสามารถบอกทิศทางการประกอบอาชีพได้	1. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม) 2. ทิศทางการประกอบอาชีพ (กระเช้า/ชะลอม)	วิทยากรบรรยายให้ความรู้เบื้องต้นเรื่องการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม)	30 นาที	-
2.	ทักษะในงานอาชีพการจักสานไม้ไผ่ (กระเช้า/ชะลอม)	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการจักสาน เป็นความรู้ในการสร้างอาชีพได้ 2. เพื่อให้เรียนได้	1. การเตรียมไม้ไผ่ และเหลาไม้ไผ่เพื่อจักสาน	1. วิทยากรให้ความรู้เรื่องวัสดุ 2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงโดยการ	-	9 ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		นำวัสดุจากไม้ไผ่มาจักสานเป็น (กระเช้า/ชะลอม)	2. วิธีการสาน กระเช้า/ชะลอม จากไม้ไผ่	สานไม้ไผ่เป็น (กระเช้า/ชะลอม)		
3	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตได้ และจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายได้	1. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต 2. การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. ฝึกปฏิบัติจริง	30 นาที	-

สื่อการเรียนรู้

1. วัสดุที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ
2. แผ่นพับ/ใบความรู้

การวัดผลและประเมินผล

1. การสังเกต การสอบถาม
2. ผลงาน ชิ้นงาน

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยากร

หลักสูตรวิชาการจักสานไม้ไผ่ (การสานกระเช้า/ชะลอม) หลักสูตร 10 ชั่วโมง (เรียนวันละ 5 ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่เวลาเรียน 09.00 น. ถึงเวลา 15.00 น.

สถานที่จัดการเรียน

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่ 1	09.00-09.30 น.	วิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เรียนในเรื่องความสำคัญของการประกอบอาชีพ และร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการจักสาน (กระเช้าและชะลอม)	30 นาที
	09.30 –15.00 น.	1. วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการอุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพการสานกระเช้าจากไม้ไผ่ 2. วิทยากรให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริงให้เกิดทักษะในการเตรียมวัสดุ 3. วิทยากรสาธิต และฝึกปฏิบัติจริงให้เกิดทักษะจนเข้าใจเทคนิคและวิธีการของการสานกระเช้าจากไม้ไผ่ 4. วิทยากรให้ความรู้ วิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆและฝึกปฏิบัติจริงให้เกิดทักษะ จนเข้าใจเทคนิคการออกแบบผลิตภัณฑ์ 2.1ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการพัฒนาการสานกระเช้าจากไม้ไผ่ 2.2 การเลือกวัสดุ 2.3 ขั้นตอนการทำสานจากไม้ไผ่ <u>วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจักสานจากไม้ไผ่</u> 1. ไม้ไผ่ ลำละ 4 เมตร 2. เส้นพาสติก 3. เชือก 4. แลคเกอร์เงา 5. แปรงทาสี <u>การทำดอกสาน</u> -นำไม้ไผ่ ขนาดยาวลำละ 4 เมตร,กว้างขนาด 10 ซม.มาผ่าเป็นเส้นแล้วเหลาให้เป็นเส้นตอกขนาด 0.5 ซม. (เหลาไม้ไผ่ที่ผ่าให้เป็นเส้นตอกเอาแต่ส่วนผิวไม้ไผ่ที่มีตาจะใช้สานไม่ได้) *ไม้ไผ่ 1 ลำ สามารถเหลาตอกสานได้ประมาณ 16 เส้น *ไม้ไผ่ 2 ลำ ได้กระจาด 1 ใบ *การทำตอกยี่น	4.30 ชม

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
		-ตัดไม้ไผ่ความยาว 50 ซม. จำนวน 2 ท่อน นำมาผ่าซีกให้ได้ขนาด 2 ซม. ให้ได้จำนวน 16 ซม. (*ทำกระจาดใบที่ 1) -นำเส้นตอกยี่นที่เหลาไว้เรียบร้อยแล้ว มาสานเป็นก้นกระเช้า โดยเริ่มสานจากฐานขึ้นมา -นำตอกยี่นขนาด 2 ซม. จำนวน 8 เส้น แล้วนำตอกยี่นอีก 8 เส้นมาสานขัดกับตอกยี่นที่เป็นฐานกระเช้า -นำตอกสานจำนวน 2 เส้น มาขัดกับตอกยี่นที่เป็นฐานเพื่อที่จะขึ้นเป็นก้นกระจาด จากนั้นนำตอกสานมาสานขัดกันไปจนขึ้นรูปกระเช้าได้ ความสูง 12 ซม.แล้วเหลาไม้ไผ่เป็นเส้นขอบกระเช้าวงกลม ความยาวขนาด 1 เมตร กว้าง 2 ซม. จากนั้นนำมาโค้งรอบปากกระเช้า โดยใช้ตอกมัดเส้นขอบกระจาดติดกับตัวกระเช้า (มัดให้อยู่ชั่วคราว ก่อนที่จะใช้เส้นพลาสติกมัดรอบปากกระเช้าให้รอบ) -เหลาไม้ไผ่เพื่อทำไม้ตัวตั้งกระเช้า ขนาด 8 ซม. จำนวน 8 อัน -เตรียมไม้ไผ่ทำฐานก้นกระเช้า กว้าง 2 ซม. ยาว 80 ซม. มาวนรอบก้นกระเช้าจากนั้นใช้ตอกมัดยึดเพื่อไม่ให้ขยับ (ใช้เส้นพลาสติกมัดยึดทับอีกครั้ง) -ตัดไม้ไผ่ความยาว 50 ซม. จำนวน 2 ท่อน นำมาผ่าซีกให้ได้ขนาด 2 ซม. ให้ได้จำนวน 16 ซม.	

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่ 2	09.30 –14.30 น.	1.วิทยากรอธิบายถึงขั้นตอนการสานชะลอมจากไม้ไผ่ ขั้นที่ 1 นำตอกมาวางซ้อนกันเป็นรูปกากบาทโดยให้เส้นที่ 1 ด้านบนทแยงไปทางซ้ายมือ ตอกเส้นที่ 2 ด้านบนทแยงไปทางขวามือ ขั้นที่ 2 นำตอกมาสอดสลับทั้ง 2 ด้านให้ตอกแนวขวางเส้นที่ 1 ด้านบนทับเส้นขวามือและสอดใต้เส้นซ้ายมือ ขั้นที่ 3 นำตอกมาทับเส้นแนวขวางเส้นล่างแล้วสอดเส้นแนวขวางด้านบน จากนั้นนำมาทับเส้นแนว ทแยง ขั้นที่ 4 นำตอกเส้นที่ 5 มาสอดเส้นแนวขวางด้านล่าง ทับเส้นแนวขวางด้านบนจากนั้นสอดเส้นแนวทแยง ขั้นที่ 5 นำตอกเส้นที่ 6 มาทับเส้นแนวทแยงขวาง แล้วสอดเส้นแนวขวางด้านล่างทับเส้นแนวทแยง เส้นที่ 2 สอดเส้นแนวขวางด้านบน ขั้นที่ 6 ยกตอกเส้นแนวทแยงขวางเส้นที่ 2 ทับเส้นแนวขวางด้านล่าง ขั้นที่ 7 นำตอกเส้นที่ 7 มาสอดใต้เส้นทแยงทางขวามือด้านล่าง ทับเส้นที่ 2 สอดเส้นแนวขวางด้านล่าง ทับเส้นแนวขวางด้านบน ขั้นที่ 8 นำตอกเส้นที่ 8 มาสอดเส้นแนวตั้งเส้นที่ 1 ทับเส้นแนวตั้งเส้นที่ 2 สอดเส้นแนวทแยงทับ เส้นแนวตั้งเส้นที่ 3 สอดเส้นแนวทแยงเส้นที่ 2 ยกเส้นแนวตั้งเส้นที่ 3 ทับเส้นแนวทแยง เส้นที่ 1 ขั้นที่ 9 นำตอกเส้นที่ 9 สอดเส้นแนวขวางด้านบนทับเส้นที่ 2 สอดใต้เส้นแนวตั้งเส้นที่ 1 ทับเส้น แนวขวางด้านล่าง สอดใต้เส้นแนวตั้งเส้นกลาง ทับเส้นแนวตั้งยกเส้นแนวขวางด้านล่างทับ เส้นแนวตั้งเส้นแรก ขั้นที่ 10 นำตอกเส้นที่ 10 สอดใต้เส้นแนวตั้งเส้นแรกทับเส้นที่ 2 สอดเส้นแนวทแยงด้านล่างทับ เส้นแนวตั้งเส้นที่ 3 สอดเส้นแนวทแยงเส้นกลาง เส้นที่ 2 ทับ เส้นแนวทแยงเส้นที่ 3 ยกเส้นแนวตั้งเส้นที่ 1 ด้านขวามือทับเส้นแนวทแยงด้านล่าง ขั้นที่ 11 นำตอกเส้นที่ 11 มาสอดใต้เส้นแนวทแยงด้านล่าง (เส้นที่ 1) ทับเส้นแนวทแยงด้านล่าง (เส้นที่ 1) ทับเส้นแนวทแยงเส้นที่ 2 สอดเส้นแนวขวางด้านล่างทับเส้นแนวทแยงด้านบน สอดเส้นแนวขวางเส้นที่ 2 ด้านล่าง ทับเส้นที่ 2 ด้านบน สอดเส้นแนวขวางด้านบนเส้นที่ 1 ยกเส้นแนวทแยงด้านบนทับเส้นแนวขวางด้านล่าง ขั้นที่ 12 นำตอกเส้นที่ 12 สอดเส้นแนวขวางด้านล่างเส้นที่ 1 ทับเส้นที่ 2 สอดเส้นแนวตั้งด้านขวามือ ทับเส้นแนวขวาง ด้านบนเส้นที่ 2 สอดเส้นแนวตั้งเส้นที่ 2 ด้านขวามือ ทับเส้นแนวขวาง เส้นแรกด้านบนสอดเส้นแนวตั้งเส้นที่ 2 ด้านซ้ายมือทับเส้นแนวตั้งทางขวามือ ยกเส้นแนว ขวางด้านบน เส้นที่ 2 ทับเส้นแนวตั้งทางขวามือเส้นแรก	4.30 ชม

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
		ขั้นที่ 13 ยกเส้นข้างริมแนวขวางทั้ง 2 เส้นทับเส้นแนวทแยงด้านบน สอดเส้นแนวขวาง เส้นที่ 2 ด้านล่าง ขั้นที่ 14 ยกเส้นริมอีกเส้นทับเส้นแนวขวางเส้นที่ 2 นำเส้นริมทั้ง 2 มุม แนวขวางมาไขว้กัน เป็นรูปกากบาท ยกเส้นที่ 2 แนวขวางด้านบน ทับเส้นริมด้านล่าง (แนวขวาง) ขั้นที่ 15 ยกเส้นริมด้านบนทับเส้นแนวขวางเส้นที่ 2 ด้านล่าง ขั้นที่ 16 ทำเหมือนกันทุกด้าน ขั้นที่ 17 จับสองเส้นคู่กากบาทที่เหลือไขว้กันอีกต่อขึ้นไปเรื่อย ๆ เหมือนกันทุกด้าน ขั้นที่ 18 เมื่อสานชะลอมเสร็จแล้ว รวบทำหูหิ้วชะลอมโดยรวบตอกที่สานข้างละ 6 เส้นแล้วใช้หวายเทียมพันให้สวยงาม ขั้นที่ 19 รวบทำหูหิ้วชะลอมโดยรวบตอกที่สานข้างละ 6 เส้น ขั้นที่ 20 จากนั้นใช้หวายเทียมพันให้สวยงาม -วิทยากรและครู กศน.ตำบล ร่วมกันประเมินผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนรายบุคคล	
	14.30-15.00 น.	1. วิทยากรอธิบายเรื่องการทำบัญชีต้นทุน การคิดกำไร-ขาดทุน และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการทำบัญชี 2. วิทยากรและครู กศน.ตำบล ร่วมกันบรรยายและยกตัวอย่างการส่งเสริมการขายด้วยการใช้สื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม	30 นาที

ลงชื่อ.....วิทยากร

(.....)

วันที่.....

หมายเหตุ สถานศึกษาปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

